

FERSKVANDSFISKERI BLADET

Udgivet af Ferskvandsfiskeriforeningen For Danmark – Anno 1902

Nr. 4 - 122. årg. September-Oktober 2024

Fiskens Dag i Gunderup Put & Take

Tværfaglig interesseorganisation for
lystfiskeri - ferskvandsfiskeri - akvakultur og bredejerinteresser

Leder:

Høj vandstand i Mossø

Der er tryk på vandet i Gudenåen, og vandet står allerede, inden efteråret, meget højt. Vi har aldrig konstateret så høj en sommervandstand, i MOSSØ, som her i 2024 er omkring 75 cm, over normal.

Det har stået på siden midten af juni, og får vi ikke lukket noget vand ud af søen nu, bliver det virkelig alvorligt, når efteråret/vinteren sætter ind med nedbør.

Vi har en del sommer-og helårshuse rundt ved søen, som kommer i fare for oversvømmelse.

Træerne, langs søbredden, er ved at gå ud, grundet den høje vandstand. Skrænterne skrider ned, og man kan kun færdes med gummistøvler, da jorden er mættet af vand.

Hvad skal der ske??

Regulativet, for strækningen MOSSØ til Ry Mølle, skal overholdes således, at vandet uhindret kan komme ud af MOSSØ. Dette betyder grødeskæring, overholdelse af bredden af Gudenåen, og sandaflejring skal fjernes.

Det kunne også være en løsning, at Skanderborg Kommune gik i dialog med Ry Mølle, om forsøgsvis at sænke flodmålet for på den måde, at lukke mere vand igennem stemmeværket.

MOSSØ Lodsejerforening

Indholdsfortegnelse

Leder - Høj vandstand i Mossø	2
Nyt projekt om vandrensning	3-5
Niels Barslund	6-8
Åleudsætning på Mossø	9-11
Fiskens Dag blev afholdt hos Gunderup Put & Take	12-13
Erhvervsfiskeriet på Mossø	14-16
Hvor kommer de danske kystørreder fra?	18-20
Nye regler for fiskeri efter ål i saltvand	21-23
Nye tal for fiskebestande i danske vandløb er nu online	24-25
Livet som erhvervsfisker ved Mossø - Del 1	26-31

Nyt projekt om vandrensning

- til gavn for både fisk og vandmiljø

Af Lars-Flemming Pedersen & Mathis von Ahnen, Sektion for Akvakultur, DTU Aqua

Rift om det gode vand

Danske dambrugere har stor interesse i det ferske vand som deles med lystfiskere, lodsejere og andre naturelskere. Vandforsyningen til dambruget skal være stabil og af en god kvalitet af hensyn til opdrætsfiskene, ligesom udledningsvandet fra dambruget også skal sikre et godt miljø for æns vilde fisk, flora og øvrige fauna.

Når vandindvinding reduceres, påvirker det driften af anlægget, og den umiddelbare løsning på denne udfordring er, at

genbruge og recirkulere vandet. Modeldambrugskonceptet, der har forskellige biologiske og mekaniske renseenheder, gør det muligt at sænke vandforbruget. Mens traditionelle dambrug typisk bruger > 25 m³ vand pr. kg foder, er der nu anlæg der anvender < 1 m³ friskvand pr. kg foder. Det lavere vandforbrug indebærer en lang række fordele, men er også forbundet med nye problemstillinger. Det er her det nye projekt kommer ind i billedet.

Bakterier spiller vigtige roller

Bakterier og mikrobielle processer er helt centrale for rensning af vandet i recirkulerede akvakultur anlæg. Den øgede grad

INFO:

DTU Aqua har fået tilsagn til et 3-årigt projekt med titlen *"Nye og forbedrede biologiske og mekaniske vandrensteknologier til nedbringelse af miljøpåvirkningen fra akvakulturanlæg (BioMeka)"*

Projektet skal videreudvikle vandrensteknologier og forbedre fjernelsen af opløste næringsstoffer og partikulært materiale både inde på dambrugene og i udledningen derfra. Under søgelserne vil i første omgang blive

udført under kontrollerede betingelser i recirkulerede anlæg med regnbueørreder ved DTU Aquas faciliteter i Hirtshals.

Efterfølgende vil der blive lavet forsøg på kommercielle dambrug, hvor resultaterne fra forsøg med de nye og forbedrede teknologier vil blive beskrevet i dette blad.

Bevillingen kommer fra Fiskeristyrelsen via den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond (EHFAF) og det danske program for 2021-2027.

Ørredopdræt i traditionel dam med gennemstrømning

Forsøgsanlæg ved DTU Aqua, Hirtshals, med høj grad af recirkulering.

Model dambrug med moderat recirkulering

af recirkulering er gunstigt for bakterierne, da opholdstiden og tilgængeligheden af substrat/mad forøges. Det giver grobund for flere bakterier i opdrætsvandet, og her er det vigtigt at undgå en decideret ophobning af bakterier. I recirkulerede anlæg skylles færre bakterier ud sammenlignet med et gennemstrøms anlæg, og en stor del af de tilbageværende bakterier kan med fordel koloniseres i biofiltrene og varetage vigtige mikrobielle processer. Det udnyttes for eksempel med biofiltre der kan nedbringe mængden af uønskede affaldsstoffer som for eksempel ammoniak/ammonium ($\text{NH}_3/\text{NH}_4^+$) og nitrit (NO_2^-) eller nitratfiltre der kan reducere opløst nitrat (NO_3^-) til frit kvælstof (N_2). I projektet forventer vi at afprøve nye tiltag der kan forbedre den mikrobielle kvæl-

stofomsætning. Mikrobiologiske processer er styret af miljømæssige forhold, hvor bakterierne påvirkes af de kemiske og fysiske betingelser.

Renseprocesser er styret af (mikro) biologi, kemi og fysiske betingelser

I projekt BioMeka vil vi undersøge hvordan vi kan styre de mikrobielle processer ved at påvirke de fysisk/kemiske betingelser og forbedre de mekaniske forhold. Projektet omfatter nye måder til at måle og drive biofiltre på, nye metoder til denitrifikation, afprøvning af simple metoder til direkte eller indirekte at fjerne bakterier i vandfasen, samt demonstration og udvikling af metoder med træflis og knust beton til at binde opløst fosfor. Således forventes projektet at give ny viden om vandrensning til forskellige former for recirkuleringsanlæg, der vil kunne sænke bakterietrykket, nedsætte behovet for brug af medicin og hjælpestoffer og reducere udledningen af kvælstof, fosfor og organisk materiale.

Resultater fra projektets arbejdsplaner vil blive beskrevet i de kommende numre af ferskvandsfiskeribladet, og vil omfatte vandrensning.

Inde-på-anlægget

- Nitrifikation (biologisk ammoniumfjernelse)
- Mekanisk partikel- og slam fjernelse

I udledningen fra dambrugene

- Denitrifikation (biologisk nitratfjernelse)
- Fysisk og biologisk fosfor fjernelse

Annoncepriser

1/1 side (131 x 192 mm)	kr. 2.250,-
1/2 side (131 x 94 mm)	kr. 1.400,-
1/3 side (131 x 60 mm)	kr. 1.250,-
1/4 side (131 x 44 mm)	kr. 1.000,-

Alle annoncepriser er inkl. 4-farver og ekskl. moms.

Annonceindleveringsfrist

Ferskvandsfiskeribladet udkommer

6 gange årligt.:

15. februar, 15. april, 15. juni, 15. august,
15. oktober og 15. december.

Sidste frist for rettidig

**indlevering af annoncer, er den
20. i måneden før udgivelse.**

Al henvendelse vedr. annoncer rettes til:

Rabøl A/S

Søndergården 8

9640 Farsø

Tlf. 98 63 10 61

e-mail: ferskvand@rabol.dk

Niels Barslund

Med Niels Barslunds udtræden af Ferskvandsfiskeriforeningens bestyrelse i foråret 2024, efter mere en 30 års virke som formand, afslutter Niels en stor indsats for beskyttelse og bevarelse af vores ferske vande og dets fiskefauna, som vi alle ønsker at bevare.

*Tekst: Schneider Philipsen & Max Thomsen
(Red Bjarne Bach)*

Billeder: Bjarne Bach

Niels er født og opvokset i Vormstrup, ved Karup å, hvor fiskeriet og beskyttelsen af åens havørredstamme altid har været et vigtigt element i udviklingen.

Niels var, sammen med en kreds af

lodsejere, foregangsmand for indførelse af fredningen af Karup Å dalens fredning, opstrøms Hagebro i 1964, da der var omfattende planer om oprettelse af Danmarks største dambrug ved Vormstrup.

Fredningen medførte, at den originale Karup Å havørredstamme blev bevaret og beskyttet således, at vi i dag har et havørredfiskeri i verdensklasse, i åen.

Niels har altid været en markant debatør, hvor ingen har været i tvivl om hans holdninger til problemer og rejste spørgsmål. Alligevel var der også plads til at lytte og acceptere andres meninger, når der skulle findes kompromiser.

Niels har i mange år været medlem af Ferskvandsfiskeriforeningens forretningsudvalg og derfor også en af foreningens repræsentanter i §7-udvalget, sammen

med Max Thomsen. §7-udvalget forvalter fisketegnsmidlerne. Her var Niels ikke altid enig med Verner fra DSF.

Der har været respekt om Niels' meninger i de forskellige udvalg, da han jo kom fra en tværfaglig forening, med flere forskellige grupper af medlemmer. Niels er god til at fastholde sine meninger samt fremføre sine argumenter.

Niels talte det sprog, han var vant til

hjemmefra sin egn, det har vi altid beundret ham for. At det så af og til var svært, for nogle af embedsmændene, at forstå hvad der blev sagt. Det mente han nu, var deres problem. De stakkels sekretærer,

der skulle skrive referatet, havde mange problemer i starten.

Snart lærte de fleste, at forstå ham og fandt ud af, at han var klogere, end man først havde antaget. Man skulle være kvik, hvis man ville følge med ham.

Niels var god at arbejde sammen med. I de udvalg, han sad i, kunne man altid stole på ham.

Niels har også været en stor støtte i vores daglige arbejde i bestyrelsen, i Ferskvands-fiskeriforeningen.

Mange år er gået med at arbejde for, at fremme vores fælles natur.

Med den livslange erfaring, om vores samfundsudvikling og dens indvirkning på vores vandløb og fjorde som Niels har, vil hans viden blive savnet i foreningsarbejdet.

Vi ønsker Niels det bedste i hans seniorliv og takker ham for lang og tro tjeneste.

Åleudsætning på Mossø

Af Leif Olesen

Den lokale fisker Leif Olesen ringede og spurgte mig om jeg ikke var ved at løbe tør for ideer til at skrive i artiklen "Ved bredden af Mossø"? Vil du ikke gerne se hvordan man sætter ål ud?

Onsdagen efter blev jeg samlet op af Leif og vi kørte til "pendler-pladsen" ved Vrold. I løbet af den næste time ankom en chauffør med ålene, 2 andre fiskere, samt 2 fra fiskerikontrollen.

Alle ål blev nu omladet i de tre fiskeres trailere og diverse underskrifter blev

udvekslet og vi kørte mod Dørup med ca. 18 tusinde ål.

Nede i Leif's lille havn gjorde vi klar til at omlade ålene fra traileren til båden. Vi måtte have gummistøvler på, for molen var oversvømmet. Det er aldrig sket før om sommeren. Siden vi udsatte ålen, er vandet steget yderligere 10-15 cm. Der sker noget med vores natur i disse år. Udsætning af ål og jo også et udtryk for, at ikke alt er, som det var engang. Ålen formerer sig så langt væk som i Sargassohavet ud for den amerikanske østkyst. Det er og bliver et under, at disse små

glasål kan finde tilbage hvor de kom fra. De glasål vi fik med, er fisket op i Frankrig og kørt herop og er en del af en EU-genopretnings plan for ål.

Nede i det mere lavpraktiske skubbede vi traileren ud igennem vandet på molen og ud til båden. Her fik vi de mange kasser placeret sikkert i båden. Den helt store skade ville nok ikke været sket hvis vi tabte en kasse her på molen. En historie går på at den tidligere ejer af vores sted på Maskedal 35, gerne ville være med til at betale for åle udsætning, hvis ålen blev sat ud lige ud for hans matrikel. Det blev de så dengang og alle var tilfredse.

Da båden var lastet, startede Leif den gamle indenbords motor. De vækkede minder frem hos mig og sikkert hos mange andre med lidt år på bagen,

at høre lyden af en sådan motor. Først sejlede vi mod vest langs sivkanten, for at ynglen hurtigt kunne komme i skjul. Jeg holdt kursen imens Leif langsom lod ynglen dumpe ned i vandet.

Det var interessant at se, hvordan de straks søgte mod bunden. Der vil nu gå 7 år før de når en størrelse på ca. 500 gram og kun 2% af dem overlever.

Da ca. halvdelen af kasserne var tømt, vendte vi om og passerede Leif's hus, før vi igen gik igang med udsætning. Nu byttede vi roller, for Leif mente at jeg burde sætte ål ud, ud for mig selv :-D.

Langsomt gled vi gennem vandet, mens ålen faldt ned med ca 2-3 ål pr meter. Da

vi rundede Hem odde var kasserne tomme og vi kunne sætte kursen hjem ad og nu bare nyde synet af den smukke søbred.

Vejret havde været med os til dette arbejde. Overskyet og dermed ikke for varmt var perfekt. Varslet om torden blev heldigvis ikke til noget. Vi vidste, at lige nu på Mossø var de andre fiskere igang med samme arbejde. Der har været fisket i Mossø i tusinder af år, og det foregår stadigvæk, selvom både fiskebestand og fiskemetoder har ændret sig.

For mig der har sejlet på Mossø i mange år, var dette en helt særlig oplevelse at være med til.

FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN for Danmark

Formand

Peter Holm,
Dybvadgårdsvej 1, 9240 Nibe
Tlf. 2323 2220
formand@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Næstformand

Max Thomsen,
Gl. Viborgvej 405, Ålum, 8900 Randers.
Tlf. 2081 6053
naestformand@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Medlemskab og kontingent

Personligt medlemskab 568,00 årligt
(inkl. Ferskvandsfiskeribladet)
Foreningsmedlemskab 1136,00 årligt
(afhængigt af medlemsantal)

Kasserer

Bjarne Bach,
Væthvej 51, 8870 Langå
Tlf. 2169 9200
kasserer@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Bestyrelse

Akvakultur
Martin Norup Nielsen, Tlf. 5047 2811

Erhvervsfiskere

Leif Olesen, tlf. 2324 4410

Lystfiskere

Max Thomsen, Tlf. 2081 6053
Torben Salling, Tlf. 4081 1381
Bjarne Bach, Tlf. 2169 9200
Lis Pia Mogensen Tlf. 6163 7874

Bredejere

Schneider Philipsen, Tlf. 4042 3171
Niels Barslund, Tlf. 2926 5111
Peter Holm, Tlf. 2323 2220

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark
Postadresse: Væthvej 51, 8870 Langå
Cvr. 2514 5615
ffd@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Fiskens Dag

blev afholdt hos Gunderup Put & Take

Ferskvandsfiskeriforeningen har, sammen med Danske Ørredsøer, afholdt Fiskens Dag

Tekst og billeder: Bjarne Bach

Der var gratis fiskeri fra kl. 10 til 12 med præmie til den største fisk. Præmien var fiskegrej for 3000 kr. sponsoreret af Effekt Lageret.

Lundby Fisk sponsorerede fiskene, der blev sat ud i de to søer. Der blev sat 2 "Bødninger", krydsning mellem en regnbue og rødning, ud. De var begge over 6,75 kg.

Kun den ene blev fanget. Den vejede 6,7 kg. Tillykke til Viggo, den stolte vinder.

Der var 115 tilmeldte via Facebook. Ikke alle tilmeldte mødte dog op. Der var 69, der fiskede og var med i konkurrencen.

Bagefter var der gratis pølser og sodavand til alle deltagerne.

Tak til Gunderup Put & Take, for at stille faciliteterne til rådighed. Det var en super dag.

Erhvervsfiskeriet på Mossø

Jeg vil her igennem prøve, at skildre erhvervsfiskeriet på Mossø, som jeg har oplevet, og fået det fortalt.

Artikel og fotos: Leif Olesen

MOSSØ er Jyllands næststørste sø, den dækker et areal på 1688 ha. og har en dybde på 22 meter.

Det er en privat ejet sø, det betyder, at man ikke bare kan fiske uden aftale med den pågældende lodsejer.

Der har altid været et erhvervsmæssigt

fiskeri på søen, som var et supplement til de små landbrug, men i starten af tyverne, skete der en indvandring af fiskere fra Ringkøbing Fjord og Limfjorden.

Min bedstefar kom fra Limfjorden i 1926, og startede med at fiske sammen med en af de etablerede fiskere på søen. Det varede dog ikke længe, før han startede for sig selv. Han første medhjælper var

Venstre: Min far Norberth Olesen. Midten: Medhjælper Kristian Nielsen. Chauffør: Johannes Larsen

*Venstre: Tysk turist Alfred Obst. I midten: Min far Norberth Olesen. Medhjælper: Kristian Nielsen
Til højre: Min Bedstefar Ejler Olesen*

min bedstemor, som roede båden, når der skulle sættes kroge og garn. Senere forsøgte han sig med en sejlboat, men det var ikke nemt at regulere farten, han fortalte, han havde eksperimenteret med cykelfølge, hvorpå han bandt en sæk, som han sænkede ned i vandet, fælgen skulle holde sækken åben, således man på den måde kunne bremse farten af båden når vandet løb gennem sækken.

Fiskeriet udviklede sig, og han fik ansat en fast medhjælper, og båden blev skiftet til en med motor, som gjorde det hele noget nemmere.

Fuldbro Mølle

På et tidspunkt kom ejeren af Fuldbro Mølle (Løhman) sejlen- de ud til ham på

søen, og ville købe lidt fisk, det kunne han også, og det udviklede sig til, at han opkøbte de fisk som min bedstefar, og de andre erhvervsfiskere fangede, og på den måde startede Fuldbro Mølle fiskeeksport. Der var jo også erhvervsfiskere i Ry, Silkeborg/Sejs, Stilling og Skanderborg. Der blev afhentet fisk hver dag.

Det kunne godt være et hårdt arbejde at fiske, specielt om vinteren, når søen var frosset til, var det, meget besværligt, så skulle der sættes garn under isen. Så var det på med træskostøvlerne og pigsko og finde den store slæde frem. Han havde også hjælp af naboen, når der skulle røgtes knuderuser, så var det den hestetrukne kælk, der skulle bruges.

Alle redskaber skulle behandles, ruserne

Det er min bedstemor Marie Olesen, der sidder og klarer kroge op.

skulle tjæres, garn og krogliner skulle bejses, alt var bomuld, som ellers ville rådne hurtigt. Så kom krigen, og min bedstefar kom i besiddelse af liner fra faldskærme, som blev nedkastet med våben, disse liner var lavet af nylon, det var en stor lettelse, at garnene ikke længere skulle behandles..

Der blev, og bliver fisket med nedgarn, kroge og ruser.

Sivsko

En anden mulighed for at klare sig om vinteren var, at flette sivsko, og speciel under krigen producerede de mange sivsko. De stod og flettede hjemme i kælderen, og bundtede dem dusinvis, og sendte dem med rutebilen til Horsens.

FAKTA Fisk fra MOSSØ

Ål, Sandart, Gedder, Aborrer, Ørreder, Brasner, Suder, Knuder og Skaller

REPARATION AF DAMBRUG

Udførelse af nye kummeanlæg
Indhent uforbindende tilbud.

HEE ENTREPRISE A/S
- den totale løsning

Holstebrovej 79, Hee, 6950 Ringkøbing
Tlf. 9733 5360
info@hee-entreprise.dk www.hee-entreprise.dk

Annonceindleveringsfrist

Ferskvandsfiskeribladet udkommer
6 gange årligt.:

15. februar, 15. april, 15. juni, 15. august,
15. oktober og 15. december.

**Sidste frist for rettidig
indlevering af annoncer, er den
20. i måneden før udgivelse.**

FN'S VERDENSMÅL FOR
BÆREDYGTIG UDVIKLING

Vi udvikler vores foder for at sikre en bæredygtig fremtid

Verdens ledere har en vision om, at akvakulturen i 2050 skal producere dobbelt som meget som nu, uden derved at øge trykket på bestanden af vilde fisk og på de landområder, som anvendes til landbrug*.

Det lyder måske som en umulig opgave. Men hvis den fremtid, vi skal forme, skal være bæredygtig, så må akvakulturen ikke svinge. Derfor er vi hele tiden på udkig efter at finde alternative kilder til næringsstoffer og samarbejder med partnere, hvis innovative tiltag kan give os et skub i den rigtige retning. Vi stopper aldrig med at udvikle.

*World Resources Report: Creating a Sustainable Food Future, World Resources Institute, December 2018

www.biomar.dk

Powered by Partnership
Driven by Innovation

Hvor kommer de danske kystørreder fra?

Ny undersøgelse giver et spændende indblik i ørreders vandringer i danske havområder og dokumenterer, at nogle af ørrederne vandrer meget langt.

*Af Dorte Bekkevold og Finn Sivebæk,
DTU Aqua. Institut for Akvatiske Ressourcer*

Forskere har længe vidst, at havørreder fanget på kysten kan komme fra mange forskellige vandløb.

I et nyt studie, publiceret i det videnskabelige tidsskrift ICES Journal of Marine Science, har forskere fra DTU Aqua, i samarbejde med kollegaer fra Norge og Sverige, analyseret DNA fra ørredbestande i hele området fra Nordsø-Skagerrak-Kat-

tegat-Bælthavet til den vestlige Østersø.

I undersøgelsen har man først etableret databaser med DNA fra de lokale gydebestande i vandløbene, og dernæst sammenlignet disse med DNA-profilerne for godt 900 havørreder fanget på kysterne i Danmark, Norge og Sverige, primært af lystfiskere. Ud fra de specifikke DNA-profiler for de lokale bestande kan man matche kystfangsternes DNA-profiler og derved bestemme, hvilke gydebestande de enkelte fisk kom fra.

Foto: David McCaughey, Pixabay

Ørreder kan vandre langt og bidrager til fiskeriet i store områder

Resultaterne viser, at i alle de undersøgte kystegne udgør lystfiskernes fangster blandinger af ørreder fra mange forskellige bestande. De fleste, i gennemsnit 70 %, er dog, hvad man i det store billede kan kalde lokale fisk. Lokale fisk blev i undersøgelsen defineret som fisk, der kommer fra vandløb med udløb mindre end 150 km fra fangst-stedet. Denne afstand blev valgt for at have sammenlignelige resultater for hele området, hvor der nogle steder var variation i hvor godt de lokale gydebestande var dækket/repræsenteret i databasen.

De resterende fangster, i gennemsnit 30 %, kommer mange forskellige steder fra. F.eks. fanger lystfiskerne på Bornholm godt nok flest lokale bornholmske ørreder, men også fisk der er vandret helt fra Ka-

rup Å, der udmunder i Limfjorden.

Der er også årstidsvariation i fangsterne og f.eks. blev der fanget flest lokale havørreder fra Djurslands kyster i sommer- og efterårsmånederne (juli-september), hvor hele 83 % var lokale fisk. I forårssæsonen (februar – maj) var der mange flere fisk, der kom langt fra Djursland. Her var det kun 41% af ørrederne der var lokale, mens en betragtelig andel (42 %) kom fra Limfjorden. I fem tilfælde kom ørreder fanget på Djursland helt fra Ribe- eller Kongeå i Vadehavsregionen, næsten 600 km væk.

Når man kigger på tværs af Skandinavien, var det tydeligt, at der er en lav andel af svenske og norske havørreder i de danske fangster og omvendt.

Langs den nordsjællandske kyst udgjorde svenske ørreder 10 % af fangsterne, mens der slet ikke blev registreret svenske ørreder i fangster fra Køge Bugt og omegn. Kun to danske ørreder blev

Foto: Fiskeavisen.no, Pixabay

registreret i 64 fangster fra den svenske vestkyst. Ørreder kan svømme tusindvis af kilometer, men tilsyneladende krydser

få ørreder over Øresund og Kattegat til vores nabolande. Der blev ikke registreret norske havørreder i de danske fangster. Til gengæld var to kystfangster langs den norske sydkyst ørreder af dansk oprindelse.

Analyserne giver et spændende indblik i ørredernes vandringer langs de danske og skandinaviske kyster, og DNA-metoden kan dermed være med til at give vigtig viden om, hvilke kystområder der er vigtige for de enkelte bestande. Det er med analysen også tydeligt, at lokale tiltag til at forbedre vandløbenes gydebestande også kan have stor betydning for kystfiskeriet langt uden for lokalområdet.

Projektet er støttet af EU Interreg Øresund-Kattegat-Skagerrak projekterne BlueBioClimate, MarGen II og fiskeplejen.

Info om ørrederne fra de tyske floder Weser og Elben

Danske kystfangster var i tre tilfælde (to ørreder fra Djursland og en fra Nordsjælland) tyske havørreder fra Elben og Weser i Nordsøregionen. Der har i Tyskland været sporadiske udsætninger af ørred fra Nordsøbestande i lokale vandløb i Østersøregionen, og det kan derfor ikke endegyldigt udelukkes at disse fisk stammer fra udsætninger. At havørred fra den danske del af Vadehavesregionen svømmer ind i de indre danske far-

vande sås dog tydeligt i resultaterne, så det forventes at de tyske ørreder med 'Nordsø-DNA' sandsynligvis er naturligt indvandrede.

Tysk-danske DNA-studier viser i øvrigt, at udsætningerne med Nordsøørreder i nordtyske Østersø-vandløb ikke er slået særlig godt an, som man kan forvente, når udsætningsmaterialet er genetisk meget forskelligt fra de naturligt hjemmehørende bestande.

Nye regler for fiskeri efter ål i saltvand

For 2024 er der fastlagt et forbud mod rekreativt fiskeri efter ål i saltvand hele 2024.

Af Michael Ingemann Pedersen,
Søren Berg, Mette K. Schiønning og
Finn Sivebæk, DTU Aqua.
Institut for Akvatiske Ressourcer

Nye regler indføres på baggrund af en EU-beslutning om at beskytte ålen, der er truet. Der er desuden fastlagt et forbud mod rekreativt fiskeri efter ål i saltvand i hele 2024.

Rekreativt lyst- og fritidsfiskeri i saltvand efter ål er forbudt

Lystfiskeri efter ål i saltvand er forbudt

En lystfisker er defineret som en person, der fisker med stang, pilk eller lignende lette håndredskaber. Rekreativt fiskeri af ål i saltvand er ikke tilladt til og med den 31. marts 2025.

Fritidsfiskeri efter ål i saltvand er forbudt

En fritidsfisker er defineret som en person som kan fiske med faststående redskaber som f.eks. garn og ruser samt stang, pilk eller lignende lette håndredskaber. Rekreativt fiskeri efter ål i saltvand er ikke tilladt til og med den 31. marts 2025. Hvis ål fanges i rekreativt fiskeri, skal disse straks genudsættes og må ikke opbevares og ilandbringes. Det er ikke tilladt i sammenhæng med rekreativt fiskeri at opbevare ål i saltvand.

Fritidsfiskeri - ferskvand

- I ferskvand er der regler for afstanden mellem ruser og placering af ruserne og fiskeriet kræver aftale med den person der ejer fiskevandet
- Kasteruser (enkelte eller dobbelte).

Tilladt 1. august til og med den 15. oktober

- Afstandsreglerne for redskaber angiver, at der skal være 100 meter mellem hvert redskab i breddens retning og redskabet må kun dække op til 1/3 del af vandets bredde.

Erhvervsfiskeri efter ål

For erhvervsfiskeri efter ål fastsættes der lukkeperioder for forskellige områder i EU.

- I ICES underområde 3 er erhvervsmæssigt fiskeri af ål i saltvand ikke tilladt fra den 15. september 2024 til og med den 15. marts 2025.
- I ICES underområde 4 er erhvervsmæssigt fiskeri af ål i saltvand ikke tilladt fra den 1. oktober 2024 til og med den 31. marts 2025

Det kan forekomme at en person har ret til at drive erhvervsfiskeri i salt- eller ferskvand i henhold til tilladelse til ålfiskeri. I tilladelsen er der nævnt hvor mange redskaber, der må anvendes til ålfiskeri.

I vandløb er erhvervsruser kun tilladt fra den 1. juni til og med den 30. november.

Mindstemål for ål

I ferskvand er mindstemålet for gule ål på 45 cm. I saltvand er det generelle mindstemål 40 cm, med enkelte undtagelser som angivet i nedenstående tabel 1.

Fiskeperiode for fiskeri efter ål

Bemærk at der kan være særregler, som regulerer fiskeriet mere restriktivt i et lokalområde. De generelle regler for perioder, hvor det er tilladt at fiske ål, er beskrevet i tabel 2.

Den europæiske ålebestand er på et faretruende lavt niveau. Mængden af yngel fra Sargassohavet er faldet 90 - 99 procent siden slutningen af 1970'erne. Derfor har EU-Kommissionen pålagt medlemslandene at udarbejde en genopretningsplan for ålebestanden.

Målet med genopretningsplanen er at øge mængden af blankål, der forlader Europas vandsystemer og kystvande og

Vandområde	Totallængde
Ferskvand	45 cm
Saltvand	40 cm
Limfjorden	40 cm
Ringkøbing, Stadil og Nissum Fjorde	38 cm
Roskilde Fjord og Isefjorden	38 cm

Tabel 1: Mindstemål for gule ål.

Personer	Fiskeri efter ål er tilladt
Lystfisker	Hele året i ferskvand
Fritidsfisker i ferskvand med ruse	1. august til og med 15. oktober
Fritidsfisker i saltvand med ruse	Ikke tilladt i 2024
Bredejere i ferskvand	1. august til og med 15. oktober

Tabel 2: Den tilladte fiskeperiode.

derved forøge antallet af ål som gyder i Sargassohavet. EU-Kommissionens forordning til genoprettelse af ålebestanden beskriver rammerne for, hvordan ålebestanden i saltvand og ferskvand skal forvaltes. I saltvand skal fiskeriindsatsen halveres i forhold til niveauet for perioden 2004-2006. I ferskvand er målet at øge biomassen af udvandrende blankål, indtil de udgør 40 procent af den biomasse,

som var til stede, da bestanden havde en sund størrelse, hvilket i Danmark regnes som tiden mellem 1920 og 1960.

Den danske genopretningsplan er udarbejdet efter en offentlig høringsfase og er i 2009 godkendt af EU-Kommissionen.

Er man i tvivl, bør man henvende sig til fiskerikontrollen på telefonnummer: 72185600.

Foto: Pixabay

Nye tal for fiskebestande i danske vandløb er nu online

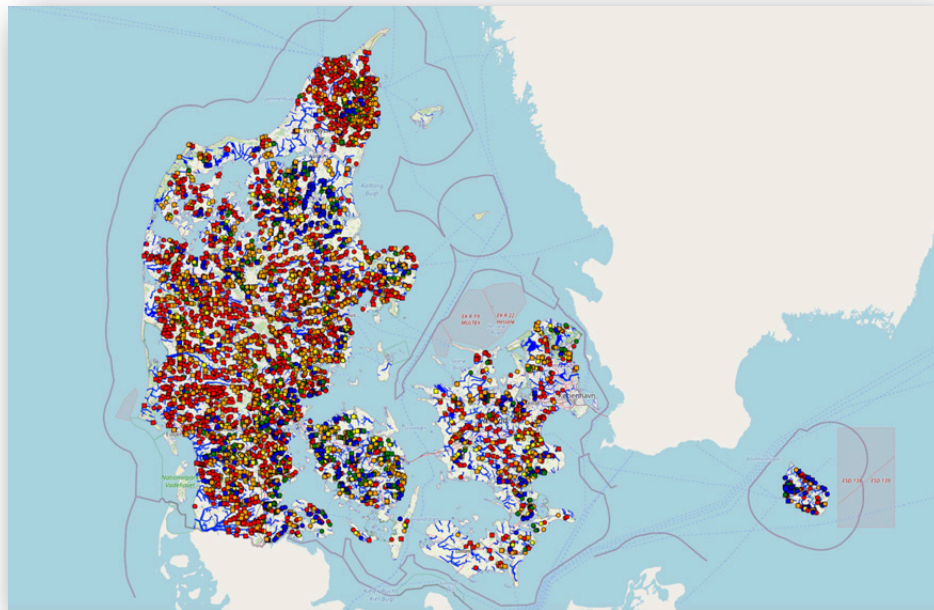
DTU Aqua har offentliggjort de nyeste data fra efteråret 2023 om fiskebestande i udvalgte danske vandløb. Disse data kan nu ses online

*Af Finn Sivebæk, Henrik Ravn,
Henrik Baktoft og Bjarke Dehli, DTU Aqua.
Institut for Akvatiske Ressourcer.*

Undersøgelserne omfatter en opgørelse over forekomsten og tætheden af naturlige bestande af ørred- og lakseyngel på over 500 lokaliteter i vandløb fordelt på 43 forskellige kommuner.

Alle data er samlet på et online kort, som også giver indsigt i forekomsten af andre fiskearter i de undersøgte vandløb samt mulighed for at få yderligere oplysninger ved at klikke på de enkelte stationer.

Se fiskedata kort på:
<https://kort.fiskepleje.dk>

Vandløbsområder	Kommuner
Simested Å	Viborg, Vesthimmerlands, Rebild, Mariagerfjord
Sneum Å	Esbjerg, Vejen, Varde
Vejle Å	Vejle, Vejen, Hedensted
Vandløb til Køge Bugt	København, Hvidovre, Ballerup, Vallensbæk, Egedal, Brøndby, Albertslund, Høje Taastrup, Ishøj, Greve, Solrød, Køge, Ringsted, Faxe, Stevn, Rødovre
Vandløb til Isefjorden	Frederikssund, Lejre, Holbæk, Kalundborg, Odsherred
Vandløb til Roskilde Fjord	Halsnæs, Frederikssund, Gribskov, Hillerød, Fredensborg, Allerød, Roskilde, Egedal, Ballerup, Furesø, Høje Taastrup, Ringsted, Lejre, Gladsaxe, Albertslund, Herlev
Sjællandske vandløb til Kattegat og Øresund	Gribskov, Helsingør, Fredensborg, Rudersdal, Allerød
Sjællandske vandløb til sydlige Kattegat og Storebælt	Odsherred, Slagelse, Sorø, Kalundborg

DTU Aqua gennemfører hvert år fiskebestandsundersøgelser i samarbejde med lokale lystfiskerforeninger. Nye undersøgelser foretages i de enkelte vandsystemer cirka hvert 9.-10. år, og alle danske vandløb indgår i disse undersøgelser.

Undersøgte vandsystemer i 2023

De udvalgte vandområder, som DTU Aqua undersøgte i 2023, var fordelt i 43 kommuner - se tabel her over.

Fiskebestandene blev undersøgt på 616 lokaliteter ved hjælp af elektrofiskeri, og yderligere 316 lokaliteter blev besøgt. Resultaterne er samlet i rapporter, kaldet "Planer for fiskepleje," som nu er tilgængelige online på fiskepleje.dk. Disse rapporter er også sendt til de berørte kommuner, lystfiskerforeninger og Miljøstyrelsen.

Det er forventningen, at DTU Aquas elfiskedata fra 2021, 2022 og 2023 på et

tidspunkt også vil kunne overføres til Miljøportalens database, VanDa, som blev lanceret i 2021. Det er desværre uvist hvornår dette gennemføres.

Ørredkortet som værktøj til vurdering af vandløbenes tilstand

Ørredkortet giver et visuelt overblik over bestanden af ørred- og lakseyngel, som er en indikator for vandløbenes økologiske tilstand. Data bruges til at bedømme vandløbenes kvalitet efter ørredindekset, DFFVø, som anvendes i statens vandområdeplaner.

Brug Ørredkortet

Ørredkortet er tilgængeligt på kort.fiskepleje.dk og fungerer bedst på en PC.

Livet som erhvervsfisker ved Mossø

Vi har modtaget følgende artikel fra Anders Errboe.
Den bliver delt op, og kommer med i de kommende blade.

Lærer Holmboe, der var lærer i Dørup i 1830'erne skrev i sin afhandling om Mossø blandt andet: "I den store og skønne Mos-Sø tilhører Fiskeretten de tilstødende Grundejere til Midtstrøms, men den benyttes kun i nogen kraft af Døruerne, Emborgerne og Boes Byes Mænd".

I Østjysk Hjemstavn 1947 er der en artikel af J.K. Andersen om fiskeriet i Mossø i gamle dage. Den slutter således: "Nu om stunder drives fiskeriet af folk, som ikke giver sig af med andet, ja der er endda et par mænd som er tilflyttede langvejs fra, den ene er Vesterhavsfisker, den anden har tidligere fisket på Limtjorden, de har bosat sig ved Mossø og lever udelukkende af søen. Men sivskofabrikationen beskæftiger dog langt flere mennesker end Fiskeriet."

I 2002, da Ferskvandsfiskeriforeningen fyldte 100 år, døde den sidste trawlfisker i Mossø Jørn Tøf Møller, og med ham forsvandt den sidste af de mange fiskere, der i det 20. århundrede levede ved og af Mossø. Så erhvervsfiskeriet er erstattet af bierhvervsfiskeriet.

Fiskeriet fra Fuldbro

Fuldbro Mølle er beliggende ved Tåning Å, der løber fra Skanderborgsøerne ud

i Mossø. Den er anlagt af cistercienser-munkene fra Øm Kloster i Valdemar den Tredjes tid. I foråret 1898 købte jernstøber Søren Jørgensen møllen og byggede foruden den nuværende hovedbygning også en iskælder, der var isoleret med kork, så isen kunne holde til efter mid-sommer, broer, bådhus og meget mere. Alt er bygget i beton. Det siges, at Jørgensen overværede alle betonblandinger, da han ville være sikker på, at det skulle være uforgængeligt, så han ved en senere genfødsel kunne være sikker på at flytte ind i de samme huse. Han byggede også sindrige sluseværker med bassiner, der let kunne tørlægges og fyldes med vand. Søren Jørgensen drev også et betydeligt vodfiskeri med mange ansatte og ikke mindre end otte både, og han kunne eksportere ål til Tyskland for 60.000 kroner om året.

Jørgensen solgte imidlertid bedriften få år efter til møller Christian E. Jensen, der holdt sig mere til den traditionelle mølledrift, indtil vandstandssænkningen af Skanderborg sø i 1931 førte til nedlæggelse af vandmøllen. Familien nød den smukke natur, og møllersønnen kæntrede i 1926 ved udøvelse af "den meget farlige sejlsport". Han reddede dog livet, men

møllersvenden druknede. Fiskeriet overlod Chr. E Jensen senere til sin ven, Ivar Johannes Errboe.

Ivar var søn af læge Joseph Errboe i Ærøskøbing, der rådede sønnen til at beskæftige sig med noget sundt, efter han var blevet alvorligt syg under sit pharmaceutstudie. Sønnen lærte derfor dambrug i Holsten og drog derfra videre til Volletzer See i Mecklenburg for at lære sødrift. Han blev vist Danmarks første og eneste eksaminerede søfisker. Bestyrelsen i Ferskvandsfiskeriforeningen tager i 1908 kontakt med ham, og i 1910 vender Ivar Johannes Errboe hjem til Danmark og får ansættelse som fiskerimester for foreningens forsøgsstation ved Tjele Langsø om sommeren og fiskeribetjent i Jylland om vinteren. I 1911 slår han sig ned i Lysbro, hvor Errboe køber et dambrug, og ved siden af driver han et meget omfattende vodefiskeri i snart sagt alle Danmarks søer. Han fortalte at en nats fiskeri af brasen, der blev sendt til Billingsgate Fiskeauktion i London, hvor der til hans held ikke var indkommet andre brasen, gav så mange penge, at han kunne bygge sit store hus i Lysbro.

Fisker Erik Nyholm (1911-1990), der senere blev fisker ved Tissø, og endnu senere en meget anerkendt maler og keramikker, hvis værker i dag kan ses på bl.a. Silkeborg Kunstmuseum, skriver i sine upublicerede erindringer næsten poetisk om vodefiskeriet fra Fuldbro i møller Jensens tid:

"Den eftersommer (1928) jeg kom i lære hos Errboe fiskede vi meget i den mørke Ravnsø ved Ry og fra Fuldbro Mølle, hvor

Ivar Johannes Errboe (1884 -1968) som fiskeribetjent i 1910. Denne gerning gav ham anledning til at lære søerne og deres ejere så udmærket at kende. (Foto udlånt af Peter Richardt, Funder)

vi læssede bådene med garn og grejer. Vi fiskede mest om natten, det gav større udbytte. Fiskene kunne ikke se så godt, sagde onkel Mads - og det kunne de andre heller ikke. Havde man lejet halvdelen af en sø, kunne territoriet godt udvides lidt i mørket.

Vi var altid fire mand, voddet blev lagt i to både, der sammen blev roet langt ud i søen. Posen blev kastet, bådene skiltes, og hver båd lagde sin vinge ud. Så roede vi mod land, mens tovet rullede af vinden. Når vi kom ind til sivene, "stak" vi: fortøjede båden ved en pæl, der blev jaget langt ned i bunden. Så begyndte

Ægteparret Løhmann under et kurophold i Tyskland 1936. Billedet var en foræring til kokkepigen på Fuldbro, Karen Marie Madsen fra Tåning. Hun blev senere gift med Mossø-fiskeren Sigvald Møller (Foto udlånt af Arne Dall, Hem)

vi forsigtigt at dreje håndspillet, så rebet strammedes, og ude på dybet skred nu det 3-400 alen lange vod langsomt over søbunden. Af og til flyttede vi bådene, så vi til sidst lå sammen, og så begyndte vi at hale op med hænderne. Pulsekøllen kom i gang. Nettet hobede sig op i de store fladbundede både. Så kom posen til syne. Var der tisk? Lykken vekslede. Vi sorterede, hvad der var, og noget måtte

ud igen. Det meste kom i kasser eller blev liggende på bunden af bådene. Så roede vi atter ud i mørket og satte voddet til et nyt træk.

Når vi lagde garnet ud, lærte jeg at holde kurs efter en stjerne eller et højt punkt, der kunne skimtes på land. Natfuglene skreg, og engang imellem slog en fisk i overfladen med et højt plask, der gav ekko. Vi råbte dæmpede ordrer til hinanden, og jeg følte, at vi selv var noget af natten, vi var en del af naturen, vi tog og gav. Morgenen begyndte over trætoppene. Et træk til, så ville vi syne nattens udbytte og tage hjem.

Sommetider blev vi ude i flere dage. Ved Fuldbro Mølle sov vi i laden. Jeg tog ikke mine støvler af i to døgn, og fødderne svulmede op, så den ene støvle måtte skæres af."

Errboe skal nu ikke glemmes ved søen. I Holsten havde han stiftet bekendtskab med sandarten, og han satte som den første yngel ud i Gudenå-systemet. Den første sandart i Mossø blev fanget af Eiler Olsen og foræret til tyttebærplukker og musiker Julius Nielsen fra Voerladegård, der var søn af fiskehandler Jens Nielsen samme sted. Ingen vidste, hvad det var for en sjælden fisk, og da musikeren solgte den til Fuldbro, blev den afregnet som en aborre.

Fiskeeksporten fra Mossø

I 1931 overtog grosserer og fiskeeksportør Peter Hermann Løhmann fra København Fuldbro Mølle. Han havde tidligere haft Esrum Mølle, hvor han havde haft gode kontrakter med fiskerne og en af

Norges største fiskeeksportvirksomheder i Kristianssand. Han flyttede til Mossø af helbredsmæssige grunde og for at trappe sine aktiviteter ned, men han gik straks i gang, og mødte på søen fiskerne Ejler Olesen og Morten Jensen. De to udtalte senere: "Løhmann reddede os alle sammen", idet han ville opkøbe alle de fisk, de fangede. Løhmann tænkte langsigtet og gjorde sit til at forbedre fiskernes kår. Han lejede fiskevand og hjalp også hedeopdyrkerne omkring søen ved at betale vandleje 30 år frem i tiden, kontant!

Løhmann var en charmerende mand, der vidste hvad han ville, og han holdt også de danske vandmøllers tradition om

ålegilde ved lige. Peter Hermann Løhmann døde i 1941, og fru Løhmann tog hvert år på mandens dødsdag 1. juni til København for at dvæle ved hans gravsted. Denne dag kunne man genoptage fiskeriet efter sandarten, der fra 1931 blev fredet i maj måned, og så der var igen anledning til fest, og i fruens fravær foregik festen i det enestående parkanlæg ved Fuldbro.

Alma Løhmann døde i april 1955, og forretningen blev solgt til Børge Lund, der solgte Utzon fiskegarn, som fiskerne skulle købe. Lund, der jo også overtog det fiskevand som Løhmann havde langtidslejet, ansatte en trættekær Kertemindefisker. Det gode gamle patriarkalske forhold

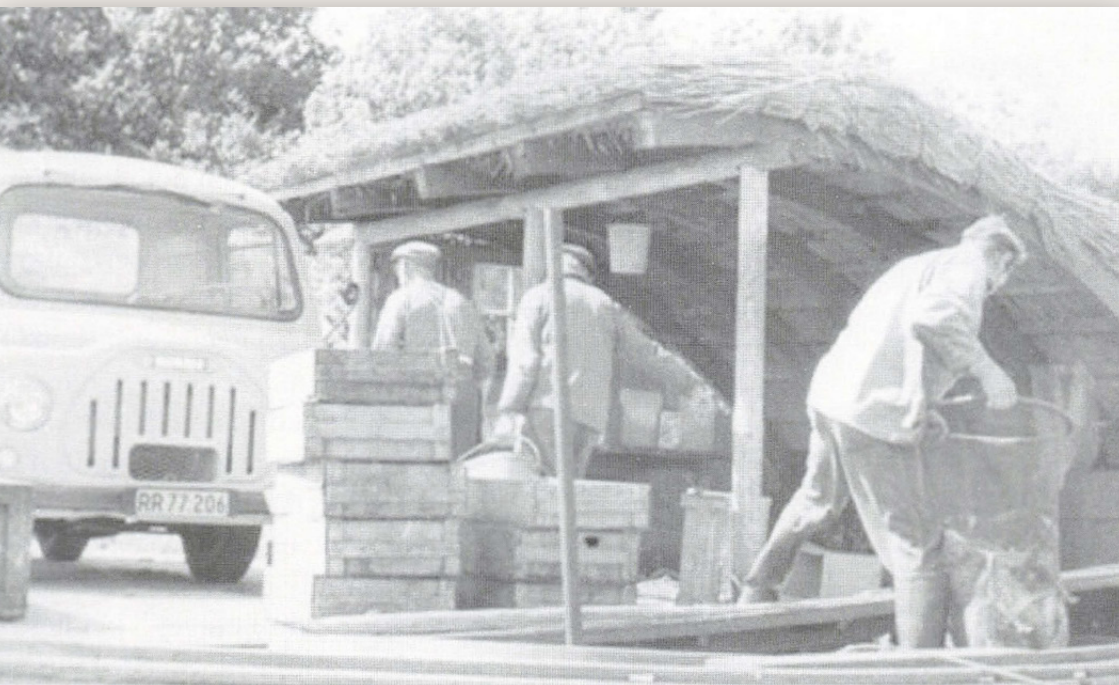

Yderst til højre Løhmann i "arbejdstøjet". Der skulle hugges is til iskældereren og ishuggerdagene afsluttedes altid med en fest. Som nr. to fra venstre ses Elvin Nielsen (1912 - 2002), der var møllens åleopkøber, og som efter Løhmans død i 1941 i mange år fortsatte som førstemand på stedet. (Foto udlånt af Arne Dall)

mellem Fuldbro Mølle og Mossøfiskerne ophørte, men fiskeeksportforretningen fortsatte dog nogenlunde som før, indtil møllens åleopkøber og førstemand Elvin Nielsen i 1960 tog andet arbejde. Lund døde pludselig i 1962, og under efterfølgende skiftende forpagtere døde fiskeeksporten helt væk.

I 1973 købte Thorkild Poulsen (født 1935 på Holms Vandmølle i Grejsdalen) møllen, der da blev solgt fra hovedparcellen. Han var fysiker, men draget af tanken om fri-

hed, frisk luft og lysten til at fiske. Opfordret af flere fiskere besluttede han sig til at genoptage den forgangne fiskeeksport. For også dengang var det kun halvanden procent, der gik til hjemmemarkedet. Imidlertid havde fiskerne Toftegård Møller og hans makker Sigvald Møller fundet andre udveje, idet de kørte fiskene til Skanderborg, hvor de blev omladet i tog og kørt til fiskeeksportfirmaet Pries og Co. i Glyngøre. Poulsen fik dog nådigst lov til at købe i weekenden, hvor der var lukket i

Løhmann fik afhentet fisk hver dag ved fiskelejerne ved søen. Først med båd men ret hurtigt efter med lastbil. Til venstre chauffør Johannes Larsen. Bag udstødningen fisker Chr. Nielsen og yderst til højre Norbert Olsen. Laden med det for søen så karakteristiske blåtag og i forgrunden båden Penta, der nu er overdraget Ferskvandsfiskerimuseet i Ry. (Foto udlånt af Leif Olesen, Voerladegård)

Chresten Michael Eriksen og hustru Anna Møller. De blev gift i 1927. Anna (1901 - 86) kom som sine brødre Toftegård og Sigvald fra Lydum i Vestjylland, hvor deres sønderjyske far efter naver-tiden blev centralbestyrer. Som tjenestepige i Silkeborg traf hun sin mand i DSU i Silkeborg. Chr. Michael (1901 - 73) var ivrig fagforeningsmand, og i deres hjem i Boes kom tidens førende socialdemokrater som H. C. Hansen, Ernst Winterberg og Dupont. (Foto udlånt af Villy Eriksen, Hemmet)

Glyngøre, men en weekend, hvor fiskepriserne var lave, ønskede Poulsen ikke at købe. Så fik han åleskindet at smage på sin ryg til Sigvald Møllers ord: "Man ka' fjerne aldrig regne med en københavner".

Fisker Jørgen Tøf Møller, der blev fisker på søen i 1975, kunne imidlertid godt se den store fordel ved eksport direkte fra søen. Tøf reddede Thorkild Poulsen fra et forlis ved Emborg Odde, men undlod jo ikke at give den iskolde mand en ordentlig overhaling for at have sejlet ud i den

stride vestenvind, før han trak ham op. Thorkild Poulsen betalte prompte den på Mossø obligatoriske bjergeløn - en kasse øl og en flaske snaps. De to fik et fortrinligt samarbejde. Men Sigvalds part fra Tøf's båd blev stadig sendt til Glyngøre.

Eksporten af ferskvandsfisk foregår stadig som et af de eneste steder i Danmark fra Fuldbro Mølle. Siden 1998 forestået af Ole Videbæk, der opretholder eksporten med fisk fanget af bierhversfiskerne i Skanderborgsøerne og Mossø.

FORTSÆTTELSE FØLGER I NÆSTE BLAD, NR. 5-2024

Alt til dambrug hav- og ålebrug

Klækkeudstyr
Transport og sortergrej
Iltfordelere
Foderautomater
Fugleværn
Aluplader
Baljer
Spande
Handsker

Udlevering af varer:

Mandag-fredag:
Kl. 7.30 - 11.30

Alt i plastrør og slanger
og tilhørende fittings

*Vi er med til
at sikre bredden*

Vestermarken 3 • 8765 Klovborg
Tlf. 70 23 12 18 • mail@midtjysk-akva.dk
Se netbutikken på: www.midtjysk-akva.dk

Midtjysk Akva

FERSKVANDSFISKERIBLADET

REDAKTION

Bjarne Bach,
Væthvej 51, 8870 Langå
Tlf. 2169 9200
kasserer@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

INDLEVERINGSFRISTER

Indlevering af redaktionelt stof og annoncer
til næste blad skal ske senest
den 10. oktober 2024.

TRYK

Rabøl A/S, Søndergården 8, 9640 Farsø,
Tlf. 9863 1061

Annoncer:

Henvendelse vedr. annoncer til
Rabøl A/S
Tlf. 9863 1061
e-mail: ferskvand@rabol.dk

Stof til bladet indsendes til redaktionen som e-mail,
på USB-stick eller CD-ROM. Bladet påtager sig intet
erstatningsansvar som følge af trykfejl i annoncer.
Bladets artikler udtrykker ikke nødvendigvis
foreningens officielle politik.

FORSIDEFOTO: Foto fra Fiskens Dag i Gunderup
Put & Take. Her ses Viggo med vinderfisken.
Se artikel på side 12-13.

B

DANMARK

PP

FERSKVANDSFISKERIBLADET

Væthvej 51
8870 Langå

